ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (έκτο τμήμα)

της 3ης Μαΐου 2001 *

Στις συνεκδικαζόμενες υποθέσεις C-76/98 P και C-77/98 P,

Ajinomoto Co., Inc., με έδρα το Τόκιο (Ιαπωνία), εκπροσωπούμενη από τους M. Siragusa, avvocato, T. Müller-Ibold, Rechtsanwalt, και τη V. Donaldson, solicitor, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

και

The NutraSweet Company, με έδρα το Deerfield (Ηνωμένες Πολιτείες), εκπροσωπούμενη από τους J.-F. Bellis, avocat, και F. Di Gianni, avvocato, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

αναιρεσείουσες,

που έχουν ως αντικείμενο δύο αιτήσεις αναιρέσεως κατά της αποφάσεως που εξέδωσε στις 18 Δεκεμβρίου 1997 το Πρωτοδικείο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (πέμπτο πενταμελές τμήμα) στις υποθέσεις T-159/94 και T-160/94, Ajinomoto και NutraSweet κατά Συμβουλίου (Συλλογή 1997, σ. II-2461), με τις οποίες ζητείται η εξαφάνιση της αποφάσεως αυτής,

* Γλώσσα διαδικασίας: η αγγλική.

όπου οι έτεροι διάδικοι είναι

το **Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ενώσεως,** εκπροσωπούμενο από τους G. Houttuin και S. Marquardt, επικουρουμένους από τους H.-J. Rabe και G. M. Berrish, Rechtsanwälte, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

καθού πρωτοδίκως,

και

η **Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων,** εκπροσωπούμενη από τον N. Khan, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

παρεμβαίνουσα πρωτοδίκως,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (έκτο τμήμα),

συγκείμενο από τους C. Gulmann, πρόεδρο τμήματος, Β. Σκουρή (εισηγητή), J.-P. Puissochet, R. Schintgen και την F. Macken, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: P. Léger
γραμματέας: H. A. Rühl, κύριος υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έκθεση ακροατηρίου,

αφού άκουσε τις αγορεύσεις των διαδίκων κατά τη συνεδρίαση της 25ης Μαΐου 2000, κατά την οποία η Ajinomoto Co., Inc., εκπροσωπήθηκε από τον T. Müller-Ibold, The NutraSweet Company από τους J.-F. Bellis και F. Di Gianni, το Συμβούλιο από τον G. M. Berrish και η Επιτροπή από τον V. Kreuschitz, επικουρούμενο από τον N. Khan, barrister,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 5ης Οκτωβρίου 2000,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Με δικόγραφα που κατέθεσαν στη Γραμματεία του Δικαστηρίου στις 20 Μαρτίου 1998, οι Ajinomoto Co., Inc. (στο εξής: Ajinomoto), στην υπόθεση C-76/98 P, και The NutraSweet Company (στο εξής: NutraSweet), στην υπόθεση C-77/98 P, άσκησαν αμφότερες, δυνάμει του άρθρου 49 του Οργανισμού ΕΚ του Δικαστηρίου, αναίρεση κατά της αποφάσεως που εξέδωσε στις 18 Δεκεμβρίου 1997 το Πρωτοδικείο στις υποθέσεις T-159/94 και T-160/94, Ajinomoto και NutraSweet κατά Συμβουλίου (Συλλογή 1997, σ. II-2461, στο εξής: αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση), με την οποία απορρίφθηκε η προσφυγή ακυρώσεως κατά του κανονισμού (ΕΟΚ) 1391/91 του Συμβουλίου, της 27ης Μαΐου 1991, για την επιβολή οριστικού δασμού αντιντάμπινγκ στις εισαγωγές ασπαρτάμης καταγωγής Ιαπωνίας και Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής (ΕΕ L 134, σ. 1).

2 Με διάταξη του Προέδρου του Δικαστηρίου της 13ης Μαΐου 1998, οι υποθέσεις C-76/98 P και C-77/98 P ενώθηκαν προς διευκόλυνση της έγγραφης και της προφορικής διαδικασίας και προς έκδοση κοινής αποφάσεως.

Το νομικό πλαίσιο

3 Ο κανονισμός (ΕΟΚ) 2423/88 του Συμβουλίου, της 11ης Ιουλίου 1988, για την άμυνα κατά των εισαγωγών που αποτελούν αντικείμενο ντάμπινγκ ή επιδοτήσεων εκ μέρους χωρών μη μελών της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας (ΕΕ L 209, σ. 1, στο εξής: βασικός κανονισμός), προβλέπει στο άρθρο 2, παράγραφος 1, τα εξής:

«Δασμός αντιντάμπινγκ μπορεί να επιβάλλεται σε κάθε προϊόν που αποτελεί αντικείμενο ντάμπινγκ, όταν η θέση του σε ελεύθερη κυκλοφορία εντός της Κοινότητας προκαλεί ζημία.»

4 Κατά το άρθρο 2, παράγραφος 2, του ίδιου κανονισμού:

«Ένα προϊόν θεωρείται ότι αποτελεί αντικείμενο ντάμπινγκ, όταν η τιμή εξαγωγής του στην Κοινότητα είναι μικρότερη από την κανονική αξία του ομοειδούς προϊόντος.»

5 Το άρθρο 2, παράγραφος 3, στοιχεία α' και β', του βασικού κανονισμού ορίζει τα εξής:

«Κατά την έννοια του παρόντος κανονισμού, ως κανονική αξία νοείται:

α) η συγκρίσιμη τιμή, η πράγματι πληρωθείσα ή πληρωτέα κατά τις συνήθεις εμπορικές πράξεις για το ομοειδές προϊόν που προορίζεται για κατανάλωση στη χώρα εξαγωγής ή καταγωγής. [...]

β) όταν καμία πώληση του ομοειδούς προϊόντος δεν έχει πραγματοποιηθεί επί συνήθων εμπορικών πράξεων στην εσωτερική αγορά της χώρας εξαγωγής ή καταγωγής ή όταν τέτοιες πωλήσεις δεν επιτρέπουν δίκαιη σύγκριση:

i) η συγκρίσιμη τιμή του ομοειδούς προϊόντος όταν εξάγεται προς μια τρίτη χώρα, η οποία μπορεί να είναι η υψηλότερη τιμή εξαγωγής, αλλά η οποία πρέπει να είναι αντιπροσωπευτική τιμή,

ή

ii) η κατασκευασμένη αξία, που προσδιορίζεται προσθέτοντας το κόστος παραγωγής και ένα λογικό περιθώριο κέρδους. [...]»

6 Το άρθρο 2, παράγραφος 6, του βασικού κανονισμού έχει ως εξής:

«Όταν ένα προϊόν δεν εισάγεται αμέσως από τη χώρα καταγωγής αλλά εξάγεται προς την Κοινότητα από μία ενδιάμεση χώρα, η κανονική αξία είναι η συγκρίσιμη πληρωθείσα ή πληρωτέα τιμή του ομοειδούς προϊόντος στην εσωτερική αγορά είτε της χώρας εξαγωγής είτε της χώρας καταγωγής. Η τελευταία αυτή βάση μπορεί να είναι η κατάλληλη, μεταξύ άλλων, αν το προϊόν διαμετακομίζεται μέσω της χώρας εξαγωγής ή αν τέτοια προϊόντα δεν κατασκευάζονται στη χώρα εξαγωγής ή αν δεν υπάρχει συγκρίσιμη τιμή για τα προϊόντα αυτά στη χώρα εξαγωγής.»

Πραγματικά περιστατικά και διαδικασία ενώπιον του Πρωτοδικείου

7 Από την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση προκύπτει ότι η ασπαρτάμη, υποκατάστατο της ζάχαρης, είναι γλυκαντική ουσία χρησιμοποιούμενη κυρίως στα προϊόντα διατροφής. Ανακαλύφθηκε το 1965 από ερευνητή της αμερικανικής εταιρίας G. D. Searle & Co., η οποία κατέστη εν συνεχεία NutraSweet. Μετά την ανακάλυψη αυτή, η NutraSweet απέκτησε διπλώματα ευρεσιτεχνίας για τη χρησιμοποίηση της ασπαρτάμης στις Ηνωμένες Πολιτείες και σε διάφορα κράτη μέλη. Το δίπλωμα ευρεσιτεχνίας της προστατευόταν στη Γερμανία μέχρι το 1986, στο Ηνωμένο Βασίλειο μέχρι το 1987, σε άλλες χώρες της Κοινότητας μέχρι το 1988 και στις Ηνωμένες Πολιτείες μέχρι το 1991.

8 Κατά το χρονικό διάστημα έρευνας, μεταξύ 1ης Ιανουαρίου και 31ης Δεκεμβρίου 1989, η NutraSweet ήταν ο μοναδικός παραγωγός ασπαρτάμης στις Ηνωμένες Πολιτείες. Η Ajinomoto ήταν από την πλευρά της ο μοναδικός παραγωγός ασπαρτάμης στην Ιαπωνία. Εξαιρέσει ορισμένων απευθείας πωλήσεων της

NutraSweet σε ανεξάρτητους πελάτες εγκατεστημένους εντός της Κοινότητας ή στις Ηνωμένες Πολιτείες με σκοπό την εξαγωγή προς την Κοινότητα, η ασπαρτάμη διανεμόταν εντός της Κοινότητας μέσω μιας θυγατρικής εταιρίας που ανήκε από κοινού στη NutraSweet και στην Ajinomoto, ήτοι της ελβετικής εταιρίας NutraSweet AG.

9 Κατόπιν καταγγελιών υποβληθεισών από τον μοναδικό παραγωγό ασπαρτάμης στην Κοινότητα, την εταιρία Holland Sweetener Company vof, η Επιτροπή δημοσίευσε στις 3 Μαρτίου 1990 ανακοίνωση (90/C 52/06) για την έναρξη διαδικασίας αντιντάμπινγκ σχετικά με τις εισαγωγές ασπαρτάμης καταγωγής Ιαπωνίας και Ηνωμένων Πολιτειών Αμερικής (ΕΕ C 52, σ. 12).

10 Επειδή η Επιτροπή διαπίστωσε την εφαρμογή πρακτικής ντάμπινγκ εκ μέρους των Ajinomoto και NutraSweet, επέβαλε προσωρινό δασμό αντιντάμπινγκ στις εν λόγω εισαγωγές με τον κανονισμό (ΕΟΚ) 3421/90 της Επιτροπής, της 26ης Νοεμβρίου 1990, για την επιβολή προσωρινού δασμού αντιντάμπινγκ στις εισαγωγές ασπαρτάμης καταγωγής Ιαπωνίας και Ηνωμένων Πολιτειών Αμερικής (ΕΕ L 330, σ. 16).

11 Με τον κανονισμό 1391/91 επιβλήθηκε στις εν λόγω εισαγωγές οριστικός δασμός αντιντάμπινγκ. Το άρθρο 2 του κανονισμού αυτού προέβλεψε την οριστική είσπραξη των ποσών που έχουν καταβληθεί ως εγγύηση συνεπεία της επιβολής προσωρινού δασμού αντιντάμπινγκ, μέχρι του ύψους των επιβαλλομένων οριστικών δασμών.

12 Τόσο στον κανονισμό 3421/90, όσο και στον κανονισμό 1391/91, η κανονική αξία καθορίστηκε με βάση τις μέσες σταθμισμένες τιμές, μετά την αφαίρεση των εκπτώσεων, σύμφωνα με το άρθρο 2, παράγραφος 3, στοιχείο α', του βασικού κανονισμού, ήτοι βάσει της πράγματι πληρωθείσας ή πληρωτέας τιμής κατά τις συνήθεις εμπορικές πράξεις για το ομοειδές προϊόν που προορίζεται για κατανάλωση στις Ηνωμένες Πολιτείες. Επειδή η ασπαρτάμη προελεύσεως Ιαπωνίας δεν εισαγόταν στην

Κοινότητα απευθείας από την Ιαπωνία, αλλά από τις Ηνωμένες Πολιτείες προς τις οποίες είχε εξαχθεί αρχικώς, η κανονική της αξία καθορίστηκε επίσης, δυνάμει του άρθρου 2, παράγραφος 6, του βασικού κανονισμού, βάσει της πληρωθείσας ή πληρωτέας τιμής στην εσωτερική αγορά των Ηνωμένων Πολιτειών.

13 Εξάλλου, ο δασμός αντιντάμπινγκ που επιβλήθηκε με τους κανονισμούς 3421/90 και 1391/91 υπολογίστηκε βάσει της προκληθείσας στην κοινοτική βιομηχανία ζημίας και όχι βάσει του περιθωρίου του ντάμπινγκ.

14 Υπό τις συνθήκες αυτές, στις 6 Σεπτεμβρίου 1991, η Ajinomoto και η NutraSweet άσκησαν αμφότερες προσφυγή ζητώντας την ακύρωση του κανονισμού 1391/91 και την επιστροφή των προσωρινών και οριστικών δασμών αντιντάμπινγκ που εισπράχθηκαν δυνάμει του κανονισμού αυτού και του κανονισμού 3421/90.

15 Προς στήριξη της προσφυγής τους ενώπιον του Πρωτοδικείου, οι προσφεύγουσες προέβαλαν διαφόρους λόγους ακυρώσεως, στην ουσία δε τους εξής:

— Οι δύο προσφεύγουσες επικαλέστηκαν, καταρχάς, παράβαση του άρθρου 2, παράγραφος 3, του βασικού κανονισμού, καθόσον τα κοινοτικά όργανα καθόρισαν την κανονική αξία βάσει των τιμών που ίσχυαν στις Ηνωμένες Πολιτείες υπό την προστασία διπλώματος ευρεσιτεχνίας. Επειδή οι τιμές αυτές δεν επέτρεπαν έγκυρη σύγκριση με τις τιμές εξαγωγής προς την Κοινότητα, όπου η ασπαρτάμη δεν προστατευόταν πλέον από δίπλωμα ευρεσιτεχνίας, τα κοινοτικά όργανα ήσαν υποχρεωμένα να υπολογίσουν το ντάμπινγκ βάσει κατασκευασμένης αξίας, κατά το άρθρο 2, παράγραφος 3, στοιχείο β', περίπτωση ii, του βασικού κανονισμού. Το Συμβούλιο παρέβη επίσης την υποχρέωση αιτιολογήσεως, μη αναφέροντας τους λόγους για τους οποίους θεώρησε ότι οι τιμές που τύγχαναν της προστασίας του διπλώματος ευρεσιτεχνίας ήσαν συγκρίσιμες με τις τιμές εξαγωγής προς την Κοινότητα.

— Η Ajinomoto επικαλέστηκε, στη συνέχεια, παράβαση του άρθρου 2, παράγραφοι 3 και 6, του βασικού κανονισμού, καθόσον τα κοινοτικά όργανα υπολόγισαν την κανονική αξία της παρασκευασθείσας στην Ιαπωνία ασπαρτάμης όχι βάσει της τιμής που ισχύει στη χώρα αυτή, αλλά βάσει της τιμής που ισχύει στις Ηνωμένες Πολιτείες, η οποία, λόγω της παρεχόμενης από το δίπλωμα ευρεσιτεχνίας προστασίας, δεν ήταν συγκρίσιμη προς την τιμή της κοινοτικής αγοράς.

— Τέλος, στο πλαίσιο δύο λόγων ακυρώσεως αντλουμένων από παράβαση ουσιώδους τύπου, καθώς και των άρθρων 7, παράγραφος 4, στοιχεία α' και β', και 8, παράγραφος 4, του βασικού κανονισμού, οι δύο προσφεύγουσες προέβαλαν προσβολή των δικαιωμάτων τους άμυνας, καθόσον δεν ενημερώθηκαν, προ της επιβολής προσωρινών δασμών αντιντάμπινγκ, για τα κύρια γεγονότα και εκτιμήσεις βάσει των οποίων εξεταζόταν το ενδεχόμενο επιβολής των δασμών αυτών.

Η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση

16 Με την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, το Πρωτοδικείο απέρριψε τις προσφυγές. Όσον αφορά, ιδίως, τον πρώτο από τους λόγους ακυρώσεως που παρατίθενται στη σκέψη 15 της παρούσας αποφάσεως, το Πρωτοδικείο έκρινε ως εξής:

«126 Το κείμενο του κανονισμού δεν εξαρτά την επιβολή δασμών αντιντάμπινγκ από κανέναν άλλο λόγο πέραν της ζημιογόνου διαφοροποιήσεως των τιμών που ισχύουν στην εσωτερική αγορά (εν προκειμένω, στην αγορά των Ηνωμένων Πολιτειών), αφενός, και στην αγορά εξαγωγής (εν προκειμένω, στην κοινοτική αγορά), αφετέρου.

127 Αυτά καθεαυτά τα κριτήρια της διαρθρώσεως της αγοράς ή του βαθμού ανταγωνισμού δεν είναι καθοριστικά για να επιλεγεί η μέθοδος της κατασκευασμένης κανονικής αξίας αντί για τη μέθοδο της κανονικής αξίας που στηρίζεται σε πραγματικές τιμές, εφόσον οι τιμές αυτές προκύπτουν από τις δυνάμεις της αγοράς. Πράγματι, όπως η Επιτροπή ανέφερε στον κανονισμό της [3421/90] (σημείο 16 των αιτιολογικών σκέψεων, το οποίο επιβεβαιώθηκε με το σημείο 8 των αιτιολογικών σκέψεων του κανονισμού [1391/91] του Συμβουλίου), οι "διαφορές στην ελαστικότητα των τιμών μεταξύ της αμερικανικής και της κοινοτικής αγοράς" αποτελούν "προϋπόθεση για τη διαφοροποίηση των τιμών" και, αν έπρεπε να ληφθούν υπόψη, "δεν θα ήταν δυνατό να επιβληθεί δασμός για την άσκηση πρακτικών ντάμπινγκ". Δεδομένου ότι οι προσφεύγουσες δεν απέδειξαν ότι οι τιμές που χρησιμοποιήθηκαν για να καθοριστεί η κανονική αξία δεν προέκυπταν από τις δυνάμεις της αγοράς ή δεν αντανακλούσαν την πραγματική κατάσταση στην αγορά των Ηνωμένων Πολιτειών, δεν υφίστατο κανένας λόγος να κατασκευαστεί η κανονική αξία αντί να βασιστεί στις πράγματι καταβαλλόμενες τιμές στην αγορά των Ηνωμένων Πολιτειών.

128 Τέλος, ο προσβαλλόμενος κανονισμός ουδόλως στέρησε την προσφεύγουσα NSC από το αμερικανικό δίπλωμα ευρεσιτεχνίας της, δεδομένου ότι δεν προσέβαλε το δικαίωμά της να αποκλείει κάθε τρίτο πρόσωπο από την παραγωγή και την εμπορία της ασπαρτάμης στις Ηνωμένες Πολιτείες μέχρι τη λήξη της ισχύος του εν λόγω διπλώματος ευρεσιτεχνίας ούτε το δικαίωμά της να μεγιστοποιεί τις τιμές της στην αγορά αυτή. Συναφώς, το μονοπώλιο παραγωγής και εμπορίας που παρέχει το δίπλωμα ευρεσιτεχνίας επιτρέπει στον κάτοχό του να ανακτά τα έξοδα έρευνας και αναπτύξεως που κατέβαλε όχι μόνο για σχέδια που στέφθηκαν με επιτυχία, αλλά και για σχέδια που απέτυχαν. Το στοιχείο αυτό συνιστά πρόσθετο οικονομικό λόγο ώστε ο καθορισμός της κανονικής αξίας να στηρίζεται στις τιμές που ισχύουν στο πλαίσιο διπλώματος ευρεσιτεχνίας.

129 Επομένως, οι προσφεύγουσες δεν απέδειξαν ότι τα κοινοτικά όργανα πλανήθηκαν περί το δίκαιο ή πλανήθηκαν προδήλως περί την εκτίμηση των πραγματικών περιστατικών καθορίζοντας την κανονική αξία της εισαγομένης ασπαρτάμης με βάση τις τιμές που ισχύουν στις Ηνωμένες Πολιτείες υπό την προστασία ενός διπλώματος ευρεσιτεχνίας.»

17 Όσον αφορά την αιτίαση που αντλείται από ανεπαρκή αιτιολογία της επιλογής των τιμών που ισχύουν στις Ηνωμένες Πολιτείες ως βάσεως της κανονικής αξίας, το

Πρωτοδικείο, αφού διαπίστωσε ότι ο κανονισμός 1391/91 επιβεβαίωνε τις συναφείς ενδείξεις που περιέχει ο κανονισμός 3421/90, έκρινε, στις σκέψεις 131 έως 133 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ότι τα παρεχόμενα στο σημείο 18 των αιτιολογικών σκέψεων του κανονισμού αυτού στοιχεία ήσαν επαρκή όσον αφορά τις απαιτήσεις που θέτει η νομολογία και ότι, συνεπώς, ο κανονισμός 1391/91 ήταν επαρκώς αιτιολογημένος.

18 Βάσει των διαπιστώσεων αυτών, το Πρωτοδικείο απέρριψε τον πρώτο από τους εκτεθέντες στη σκέψη 15 της παρούσας αποφάσεως λόγους ακυρώσεως.

19 Το Πρωτοδικείο απέρριψε τον δεύτερο από αυτούς τους λόγους ακυρώσεως κρίνοντας συγκεκριμένα, στη σκέψη 180 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ότι η Ajinomoto, περιοριζόμενη να υποστηρίξει ότι η τιμή που εφαρμοζόταν στην εσωτερική αγορά των Ηνωμένων Πολιτειών δεν μπορούσε να ληφθεί υπόψη διότι στην αγορά αυτή υφίστατο δίπλωμα ευρεσιτεχνίας για το σχετικό προϊόν, δεν απέδειξε, για τους λόγους που αναφέρονται στις σκέψεις 126 έως 129 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ότι η εν λόγω τιμή δεν ήταν συγκρίσιμη.

20 Όσον αφορά την προβαλλόμενη προσβολή των δικαιωμάτων άμυνας των προσφευγουσών, το Πρωτοδικείο έκρινε, στη σκέψη 87 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, τα εξής:

«Ακόμη και αν υποτεθεί, όπως υποστηρίζουν οι προσφεύγουσες, ότι η αρχή του σεβασμού των δικαιωμάτων άμυνας επιβάλλει την πληροφόρηση των εξαγωγέων σχετικά με τα κύρια γεγονότα και τις εκτιμήσεις βάσει των οποίων εξετάζεται το ενδεχόμενο επιβολής προσωρινών δασμών, ο μη σεβασμός των δικαιωμάτων αυτών δεν μπορεί, αφεαυτού, να καταστήσει πλημμελή τον κανονισμό περί επιβολής των οριστικών δασμών. Δεδομένου ότι ένας τέτοιος κανονισμός είναι διαφορετικός από τον κανονισμό περί επιβολής προσωρινών δασμών, έστω και αν συνδέεται με αυτόν μέχρι σημείου να τον υποκαθιστά υπό ορισμένες προϋποθέσεις (αποφάσεις του Δικαστηρίου της 5ης Οκτωβρίου 1988, 56/85, Brother Industries κατά Επιτροπής,

Συλλογή 1988, σ. 5655, σκέψη 6, και 294/86 και 77/87, Technointorg κατά Επιτροπής και Συμβουλίου, Συλλογή 1988, σ. 6077, σκέψη 12, και της 11ης Ιουλίου 1990, C-305/86 και C-160/87, Neotype Techmashexport κατά Επιτροπής και Συμβουλίου, σ. I-2945, σκέψη 13· διάταξη του Πρωτοδικείου της 10ης Ιουλίου 1996, T-208/95, Miwon κατά Επιτροπής, Συλλογή 1996, σ. II-635, σκέψη 20), το κύρος του πρέπει να εκτιμάται σε σχέση με τους κανόνες που ισχύουν κατά την έκδοσή του. Εφόσον κατά τη διαδικασία εκδόσεως κανονισμού επιβάλλοντος οριστικό δασμό διορθώθηκε ένα ελάττωμα που είχε καταστήσει πλημμελή τη διαδικασία εκδόσεως του αντίστοιχου κανονισμού περί επιβολής προσωρινού δασμού, η έλλειψη νομιμότητας του τελευταίου αυτού κανονισμού δεν συνεπάγεται την έλλειψη νομιμότητας του κανονισμού περί επιβολής του οριστικού δασμού. Μόνο στην περίπτωση κατά την οποία δεν διορθώθηκε το ελάττωμα αυτό και ο κανονισμός περί επιβολής οριστικού δασμού παραπέμπει στον κανονισμό περί θεσπίσεως προσωρινού δασμού, η έλλειψη νομιμότητας του δεύτερου συνεπάγεται την έλλειψη νομιμότητας του πρώτου.»

21 Στη συνέχεια του σκεπτικού του, το Πρωτοδικείο έκρινε, με τις σκέψεις 88 έως 119 της προσβαλλομένης αποφάσεως, ότι τα δικαιώματα άμυνας των προσφευγουσών έγιναν σεβαστά στο πλαίσιο της διαδικασίας καταρτίσεως του κανονισμού 1391/91, ο οποίος επέβαλε οριστικό δασμό και διέταξε την οριστική είσπραξη των προσωρινών δασμών. Συνεπώς, το Πρωτοδικείο απέρριψε αυτόν τον λόγο ακυρώσεως που προέβαλαν οι προσφεύγουσες.

Οι αιτήσεις αναιρέσεως

22 Με τις αιτήσεις αναιρέσεως, οι αναιρεσείουσες ζητούν από το Δικαστήριο να εξαφανίσει την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση και, κρίνοντας επί της ουσίας της διαφοράς, να ακυρώσει τον κανονισμό 1391/91 κατά το μέρος που αφορά εκάστη αυτών, καθώς και να καταδικάσει το Συμβούλιο στα δικαστικά έξοδα των δύο βαθμών δικαιοδοσίας.

23 Το Συμβούλιο και η Επιτροπή ζητούν από το Δικαστήριο να απορρίψει την αίτηση αναιρέσεως και να καταδικάσει τις αναιρεσείουσες στα δικαστικά έξοδα.

24 Προς στήριξη των αιτήσεων αναιρέσεως, οι αναιρεσείουσες επικαλούνται δύο κοινούς λόγους αναιρέσεως. Προσάπτουν στο Πρωτοδικείο ότι υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο όσον αφορά:

— την ερμηνεία του άρθρου 2, παράγραφος 3, του βασικού κανονισμού και την έκταση της υποχρεώσεως αιτιολογήσεως που απορρέει από το άρθρο 190 της Συνθήκης ΕΚ (νυν άρθρο 253 ΕΚ)·

— το αποτέλεσμα μιας προβαλλομένης προσβολής των δικαιωμάτων άμυνας κατά την έκδοση του κανονισμού για την επιβολή του προσωρινού δασμού αντιντάμπινγκ επί της νομιμότητας του κανονισμού για την επιβολή οριστικού δασμού αντιντάμπινγκ.

25 Η Ajinomoto επικαλείται εξάλλου έναν τρίτο λόγο αναιρέσεως, αντλούμενο από πλάνη περί το δίκαιο στην οποία, κατά την άποψή της, υπέπεσε το Πρωτοδικείο κατά την ερμηνεία του άρθρου 2, παράγραφοι 3 και 6, του βασικού κανονισμού.

Επί του πρώτου σκέλους του πρώτου λόγου αναιρέσεως

26 Κατά τις αναιρεσείουσες, το Πρωτοδικείο υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο καθόσον έκρινε στην αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, αφενός, ότι η προστασία βάσει διπλώ-

ματος ευρεσιτεχνίας ουδεμία σχέση έχει με την απαίτηση που προβλέπεται στο άρθρο 2, παράγραφος 3, του βασικού κανονισμού, κατά την οποία οι τιμές στην εσωτερική αγορά του εξαγωγέα πρέπει να είναι συγκρίσιμες με τις τιμές στην εξαγωγική αγορά για να χρησιμοποιηθούν στον καθορισμό της κανονικής αξίας βάσει πραγματικών τιμών, και, αφετέρου, ότι ο καθορισμός της κανονικής αξίας βάσει των τιμών ενός προϊόντος προστατευομένου από δίπλωμα ευρεσιτεχνίας στις Ηνωμένες Πολιτείες ήταν συμβατός με τον βασικό κανονισμό.

27 Οι αναιρεσείουσες ισχυρίζονται ότι, κατά το άρθρο 2, παράγραφος 3, του βασικού κανονισμού, η κανονική αξία δεν μπορεί να καθοριστεί βάσει των πραγματικών τιμών της εσωτερικής αγοράς ενός εξαγωγέα παρά μόνον εφόσον οι τιμές αυτές μπορούν να συγκριθούν εγκύρως με τις τιμές της αγοράς εξαγωγής. Προκειμένου να εκτιμηθεί αν αυτό συμβαίνει, τα κοινοτικά όργανα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη όλους τους παράγοντες καθορισμού των τιμών που δεν είναι αποτέλεσμα της υπάρξεως αδικαιολογήτων εμποδίων του εμπορίου στη χώρα εξαγωγής. Τα κοινοτικά όργανα οφείλουν επίσης να εξετάζουν αν οι παράγοντες αυτοί διαφέρουν ή όχι μεταξύ της χώρας εξαγωγής και της Κοινότητας.

28 Εφόσον, όπως εν προκειμένω, η εσωτερική αγορά του εξαγωγέα προστατεύεται από δίπλωμα ευρεσιτεχνίας, εν αντιθέσει προς την αγορά εξαγωγής, η δυνατότητα συγκρίσεως των τιμών που απαιτεί το άρθρο 2, παράγραφος 3, του βασικού κανονισμού δεν υφίσταται. Στην περίπτωση αυτή, τα κοινοτικά όργανα είναι υποχρεωμένα να καθορίσουν την κανονική αξία βάσει μιας κατασκευασμένης αξίας, κατά το άρθρο 2, παράγραφος 3, στοιχείο β', περίπτωση ii, του βασικού κανονισμού.

29 Όμως, στην αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, το Πρωτοδικείο έκρινε εσφαλμένα ότι η ύπαρξη διπλώματος ευρεσιτεχνίας μόνο στην εσωτερική αγορά του εξαγωγέα δεν μπορεί, σε καμία περίπτωση, να επιδρά στη δυνατότητα συγκρίσεως των τιμών.

Καίτοι το Πρωτοδικείο δεν αποφάνθηκε ρητώς επί της εννοίας του όρου «συγκρίσιμος» ή της φράσεως «επιτρέπουν δίκαιη σύγκριση» του άρθρου 2, παράγραφος 3, του βασικού κανονισμού, από τις διαπιστώσεις που εκτίθενται στις σκέψεις 126 έως 129 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως προκύπτει αναγκαίως ότι η προστασία βάσει διπλώματος ευρεσιτεχνίας δεν μπορεί να συνιστά παράγοντα ικανό να επηρεάσει τη δυνατότητα συγκρίσεως των τιμών.

30 Επιβάλλεται συναφώς η διαπίστωση ότι, στις σκέψεις 127 και 129 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, οι οποίες παρατίθενται στη σκέψη 16 της παρούσας αποφάσεως, το Πρωτοδικείο έκρινε κατ' ουσίαν ότι το κρίσιμο στοιχείο για τον καθορισμό της κανονικής αξίας βάσει μάλλον πραγματικών τιμών παρά βάσει μιας κατασκευασμένης αξίας είναι ακριβώς η ύπαρξη τέτοιων τιμών, οι οποίες είναι αποτέλεσμα των δυνάμεων της αγοράς και αποτυπώνουν την υπάρχουσα κατάσταση στην εσωτερική αγορά του εξαγωγέα. Το Πρωτοδικείο, χωρίς να αποκλείει ρητώς ότι η ύπαρξη διπλώματος ευρεσιτεχνίας μπορεί να επηρεάσει τον πραγματικό χαρακτήρα των τιμών και, επομένως, τη μέθοδο καθορισμού της κανονικής αξίας, περιορίστηκε να διαπιστώσει ότι οι προσφεύγουσες δεν μπόρεσαν να αποδείξουν ότι το δίπλωμα ευρεσιτεχνίας είχε πράγματι αυτό το αποτέλεσμα εν προκειμένω.

31 Τα επιχειρήματα που προβάλλουν οι αναιρεσείουσες κατά το στάδιο της αναιρέσεως αμφισβητούν την ορθότητα της ερμηνείας αυτής του Πρωτοδικείου. Συγκεκριμένα, κατά τις αναιρεσείουσες, το κρίσιμο κριτήριο για την επιλογή της μιας ή της άλλης μεθόδου υπολογισμού της κανονικής αξίας δεν είναι η ύπαρξη πραγματικών τιμών στην εσωτερική αγορά του εξαγωγέα, αλλά η δυνατότητα συγκρίσεως των τιμών αυτών με τις τιμές εξαγωγής. Εκκινώντας από αυτό το επιχείρημα, οι αναιρεσείουσες ισχυρίζονται, στη συνέχεια, ότι η ύπαρξη διπλώματος ευρεσιτεχνίας μόνο στην εσωτερική αγορά του εξαγωγέα καθιστά τις τιμές της αγοράς αυτής μη συγκρίσιμες με τις τιμές εξαγωγής και συνεπάγεται, επομένως, τον καθορισμό της κανονικής αξίας βάσει μιας κατασκευασμένης αξίας.

32 Η άποψη που προβάλλουν οι προσφεύγουσες βασίζεται σε εσφαλμένη ερμηνεία του άρθρου 2, παράγραφος 3, του βασικού κανονισμού.

33 Η διάταξη αυτή προβλέπει τρεις διαφορετικές μεθόδους για τον καθορισμό της κανονικής αξίας. Η πρώτη μέθοδος, που προβλέπεται στο άρθρο 2, παράγραφος 3, στοιχείο α', συνίσταται στον καθορισμό της κανονικής αξίας βάσει της πραγματικής τιμής, ήτοι της «συγκρίσιμη[ς] τιμή[ς], [της] πράγματι πληρωθείσα[ς] ή πληρωτέα[ς] κατά τις συνήθεις εμπορικές πράξεις για το ομοειδές προϊόν που προορίζεται για κατανάλωση στη χώρα εξαγωγής ή καταγωγής».

34 Κατά τη δεύτερη μέθοδο, που προβλέπεται στο άρθρο 2, παράγραφος 3, στοιχείο β', περίπτωση i, η κανονική αξία πρέπει να καθοριστεί βάσει της «συγκρίσιμη[ς] τιμή[ς] του ομοειδούς προϊόντος όταν εξάγεται προς μια τρίτη χώρα».

35 Τέλος, κατά την τρίτη μέθοδο, που προβλέπεται στο άρθρο 2, παράγραφος 3, στοιχείο β', περίπτωση ii, η κανονική αξία πρέπει να υπολογιστεί βάσει μιας κατασκευασμένης αξίας.

36 Στην αρχή του στοιχείου β' της παραγράφου 3 του άρθρου 2 του βασικού κανονισμού ορίζεται ότι τα κοινοτικά όργανα πρέπει να καταφύγουν στις δύο τελευταίες μεθόδους «όταν καμία πώληση του ομοειδούς προϊόντος δεν έχει πραγματοποιηθεί επί συνήθων εμπορικών πράξεων στην εσωτερική αγορά της χώρας εξαγωγής ή καταγωγής ή όταν τέτοιες πωλήσεις δεν επιτρέπουν δίκαιη σύγκριση».

37 Το Δικαστήριο έχει κρίνει συναφώς ότι, με βάση το γράμμα και την οικονομία του άρθρου 2, παράγραφος 3, στοιχείο α', του βασικού κανονισμού, για τον καθορισμό της κανονικής αξίας πρέπει να λαμβάνεται κατά προτεραιότητα υπόψη η πράγματι

πληρωθείσα ή πληρωτέα στο πλαίσιο συνήθων εμπορικών πράξεων τιμή και ότι από το άρθρο 2, παράγραφος 3, στοιχείο β', του βασικού κανονισμού προκύπτει ότι απόκλιση από την αρχή αυτή επιτρέπεται μόνον όταν δεν έχει πραγματοποιηθεί καμία πώληση ομοειδούς προϊόντος στο πλαίσιο συνήθων εμπορικών πράξεων ή όταν τέτοιες πωλήσεις δεν επιτρέπουν έγκυρη σύγκριση (απόφαση της 13ης Φεβρουαρίου 1992, C-105/90, Goldstar κατά Συμβουλίου, Συλλογή 1992, σ. I-677, σκέψη 12).

38 Στη σκέψη 13 της προαναφερθείσας αποφάσεως Goldstar κατά Συμβουλίου, το Δικαστήριο διευκρίνισε ότι η έννοια των συνήθων εμπορικών πράξεων αφορά τον χαρακτήρα των λαμβανομένων υπόψη πωλήσεων αυτών καθαυτών. Σκοπό έχει να αποκλείσει από τη διαδικασία του καθορισμού της κανονικής αξίας τις περιπτώσεις κατά τις οποίες οι πωλήσεις στην εγχώρια αγορά δεν πραγματοποιούνται κατά τους συνήθεις εμπορικούς όρους, ιδίως όταν ένα προϊόν πωλείται σε τιμή κάτω του κόστους παραγωγής ή όταν πραγματοποιούνται συναλλαγές μεταξύ συνδεομένων με ορισμένη σχέση μερών ή μεταξύ μερών που έχουν συνάψει κάποιον αντισταθμιστικό διακανονισμό.

39 Τέλος, η απαίτηση ότι οι πραγματοποιηθείσες στην εσωτερική αγορά του εξαγωγέα πωλήσεις πρέπει να επιτρέπουν έγκυρη σύγκριση αφορά το ζήτημα αν οι εν λόγω πωλήσεις είναι αρκούντως αντιπροσωπευτικές ώστε να χρησιμεύσουν ως βάση για τον καθορισμό της κανονικής αξίας. Συγκεκριμένα, οι πραγματοποιηθείσες στην εγχώρια αγορά πωλήσεις πρέπει να αντικατοπτρίζουν τη συνήθη συμπεριφορά των αγοραστών και να είναι αποτέλεσμα κανονικής διαμορφώσεως των τιμών (προαναφερθείσα απόφαση Goldstar κατά Συμβουλίου, σκέψη 15).

40 Από τα προεκτεθέντα προκύπτει ότι οι δύο περιπτώσεις που προβλέπονται στην αρχή του στοιχείου β' της παραγράφου 3 του άρθρου 2 του βασικού κανονισμού, κατά τις οποίες τα κοινοτικά όργανα επιτρέπεται να παρεκκλίνουν από τη μέθοδο καθορισμού της κανονικής αξίας βάσει πραγματικών τιμών, έχουν χαρακτήρα εξαντλητικό και αφορούν αμφότερες χαρακτηριστικά των πωλήσεων και όχι την τιμή του προϊόντος.

41 Όμως, εν προκειμένω, οι αναιρεσείουσες δεν ισχυρίζονται ότι η προστασία που αντλείται από δίπλωμα ευρεσιτεχνίας στις Ηνωμένες Πολιτείες είναι ικανή να επηρεάσει τον κανονικό χαρακτήρα ή την αντιπροσωπευτικότητα των πωλήσεων ασπαρτάμης στην αγορά των Ηνωμένων Πολιτειών κατά την έννοια της προαναφερθείσας αποφάσεως Goldstar κατά Συμβουλίου ούτε ψέγουν το Πρωτοδικείο ότι υπέπεσε συναφώς σε πλάνη περί το δίκαιο.

42 Οι αναιρεσείουσες υποστηρίζουν, αντιθέτως, ότι η εφαρμογή της μεθόδου της κατασκευασμένης κανονικής αξίας επιβάλλεται επίσης όταν η τιμή του προϊόντος στην εσωτερική αγορά του εξαγωγέα δεν είναι συγκρίσιμη με την τιμή εξαγωγής. Επιχειρούν έτσι να προσθέσουν στις δύο εξαντλητικώς απαριθμούμενες περιπτώσεις της αρχής του στοιχείου β' της παραγράφου 3 του άρθρου 2 του βασικού κανονισμού μία επιπλέον περίπτωση την οποία δεν περιλαμβάνει.

43 Συνεπώς, ο ισχυρισμός των αναιρεσειουσών πρέπει να απορριφθεί.

44 Υπό τις συνθήκες αυτές, παρέλκει η εξέταση τόσο του ζητήματος αν η προστασία βάσει διπλώματος ευρεσιτεχνίας μόνο στην εσωτερική αγορά του εξαγωγέα αποτελεί παράγοντα ικανό να επηρεάσει τη δυνατότητα συγκρίσεως των τιμών, όσο και των επιχειρημάτων που προέβαλαν συναφώς οι αναιρεσείουσες για να επικρίνουν τις σκέψεις 126 έως 129 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως.

45 Με βάση τα προεκτεθέντα, το πρώτο σκέλος του πρώτου λόγου αναιρέσεως πρέπει να απορριφθεί.

Επί του δευτέρου σκέλους του πρώτου λόγου αναιρέσεως

46 Οι αναιρεσείουσες υποστηρίζουν ότι το Πρωτοδικείο υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο κρίνοντας ότι το Συμβούλιο αιτιολόγησε σύμφωνα με τις προϋποθέσεις του άρθρου 190 της Συνθήκης το συμπέρασμά του ότι οι προστατευόμενες από δίπλωμα ευρεσιτεχνίας στις Ηνωμένες Πολιτείες τιμές ήσαν «συγκρίσιμες» κατά την έννοια του άρθρου 2, παράγραφος 3, του βασικού κανονισμού.

47 Συναφώς, τα κοινοτικά όργανα προέβαλαν ως εξήγηση μόνον ότι οι επιζήμιες δυσμενείς διακρίσεις βάσει των τιμών καταδικάζονται από το κοινοτικό και το διεθνές δίκαιο ανεξαρτήτως των λόγων ή των αιτίων που τις προκαλούν. Ωστόσο, τα κοινοτικά όργανα δεν προέβησαν σε καμία διαπίστωση σχετικά με τη δυνατότητα συγκρίσεως των τιμών ούτε, ως εκ τούτου, παρέσχον στοιχεία που να εξηγούν τους λόγους για τους οποίους η διαφοροποίηση των τιμών έπρεπε, κατά τη γνώμη τους, να εξομοιωθεί εν προκειμένω με διάκριση βάσει των τιμών. Κατά τη γνώμη των αναιρεσειουσών, η εξήγηση που επικαλούνται τα κοινοτικά όργανα δεν συνιστά έγκυρη αιτιολογία κατά την έννοια του άρθρου 190 της Συνθήκης, διότι καταλήγει σε φαύλο κύκλο, δεδομένου ότι οι τιμές είναι συγκρίσιμες επειδή πρέπει να εξομοιωθούν προς διάκριση, γεγονός που προϋποθέτει τη διαπίστωση της δυνατότητας συγκρίσεως των τιμών.

48 Επιβάλλεται, πρώτον, η διαπίστωση ότι το δεύτερο σκέλος του πρώτου λόγου αναιρέσεως πρέπει να κριθεί παραδεκτό, καθόσον οι αναιρεσείουσες προσάπτουν στο Πρωτοδικείο ότι κακώς έκρινε ότι τηρήθηκαν οι απαιτήσεις του άρθρου 190 της Συνθήκης.

49 Δεύτερον, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι, στη σκέψη 132 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, το Πρωτοδικείο παρέθεσε το σημείο 18 των αιτιολογικών σκέψεων του κανονισμού 3421/90, το οποίο παραπέμπει στο σημείο 8 των αιτιολογικών σκέψεων του κανονισμού 1391/91. Στο σημείο 18, η Επιτροπή αναφέρει, όσον αφορά το επιχείρημα ότι οι αμερικανικές τιμές δεν ήσαν συγκρίσιμες λόγω της προστασίας εκ του διπλώματος ευρεσιτεχνίας, ότι το κοινοτικό και το διεθνές δίκαιο καταδικάζουν τις ζημιογόνες διακρίσεις των τιμών ανεξάρτητα από τους λόγους που οδήγησαν σ' αυτές, ότι τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας στις Ηνωμένες Πολιτείες από μόνα τους δεν καθορίζουν τα εγχώρια επίπεδα των τιμών, ότι, αν ο εξαγωγέας εκμεταλλεύεται τη θέση του ως κατόχου διπλώματος ευρεσιτεχνίας για να επιβάλει υψηλότερες τιμές στην εγχώρια αγορά απ' ό,τι για τις εξαγωγές του, πρέπει να επωμισθεί τις συνέπειες της ελεύθερης επιχειρηματικής του αποφάσεως και ότι δεν υπάρχει λόγος να μην εφαρμοστούν οι κανόνες αντιντάμπινγκ ως προς αυτή τη διαφοροποίηση των τιμών στον βαθμό που προκαλεί σημαντική ζημία στην κοινοτική βιομηχανία.

50 Το Πρωτοδικείο κατέληξε, στη σκέψη 133 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ότι τα στοιχεία αυτά ήσαν επαρκή για να μπορέσουν οι ενδιαφερόμενοι να λάβουν γνώση της αιτιολογίας του ληφθέντος μέτρου προκειμένου να υπερασπίσουν τα δικαιώματά τους και ο κοινοτικός δικαστής να ασκήσει τον έλεγχό του.

51 Αντιθέτως προς τους ισχυρισμούς των αναιρεσειουσών, η νομική αυτή εκτίμηση του Πρωτοδικείου ουδεμία πάσχει πλάνη περί το δίκαιο. Πράγματι, στις σκέψεις 132 και 133 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, το Πρωτοδικείο εξέτασε την αιτιολογία του κανονισμού 1391/91 και, ορθώς, έκρινε ότι ανταποκρίνεται στις προϋποθέσεις του άρθρου 190 της Συνθήκης.

52 Κατά συνέπεια, το δεύτερο σκέλος του πρώτου λόγου αναιρέσεως πρέπει να απορριφθεί.

Επί του δευτέρου λόγου αναιρέσεως

53 Οι αναιρεσείουσες υποστηρίζουν ότι η σκέψη 87 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, που παρατίθεται στη σκέψη 20 της παρούσας αποφάσεως, πάσχει πλάνη περί το δίκαιο και δεν είναι επαρκώς αιτιολογημένη, καθόσον στη σκέψη αυτή κακώς αναφέρεται ότι η άρνηση της Επιτροπής να επιτρέψει την παραμικρή ανακοίνωση των αποφάσεών της προ της επιβολής προσωρινού δασμού αντιντάμπινγκ συνιστά πλημμέλεια, η οποία δεν μπορεί να θεραπευθεί μετά τον καθορισμό των δασμών αυτών και, επομένως, η εν λόγω άρνηση δεν επηρεάζει το κύρος της οριστικής εισπράξεως των προσωρινών δασμών.

54 Συναφώς, οι αναιρεσείουσες ισχυρίζονται ότι, αν η Επιτροπή έχει τη νομική υποχρέωση σεβασμού των δικαιωμάτων άμυνας προ της θεσπίσεως κανονισμού για την επιβολή δασμού αντιντάμπινγκ, η παράλειψη τηρήσεως αυτής της υποχρεώσεως δεν μπορεί λογικώς να θεραπευθεί μετά την έκδοση του κανονισμού αυτού. Προσωρινός δασμός αντιντάμπινγκ τον οποίο επέβαλε παρανόμως η Επιτροπή δεν μπορεί να εισπραχθεί οριστικά από το Συμβούλιο, διότι, άλλως, δεν θα κολαζόταν η έλλειψη νομιμότητας την οποία πάσχει ο προσωρινός δασμός.

55 Η παρατιθέμενη στη σκέψη 87 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως νομολογία είναι, κατά τη γνώμη των αναιρεσειουσών, αλυσιτελής. Αναφέρεται στις προϋποθέσεις παραδεκτού των προσφυγών ακυρώσεως που ασκούνται κατά κανονισμού για την επιβολή προσωρινού δασμού και όχι στην προσβολή, όπως εν προκειμένω, του θεμελιώδους δικαιώματος ακροάσεως προ της επιβολής τέτοιου δασμού και στα αποτελέσματα της εν λόγω προσβολής όσον αφορά τη νομιμότητα της οριστικής εισπράξεως του δασμού αυτού δυνάμει του κανονισμού για την επιβολή οριστικού δασμού αντιντάμπινγκ.

56 Εξάλλου, από το άρθρο 12, παράγραφος 2, στοιχείο α', του βασικού κανονισμού προκύπτει ότι η οριστική είσπραξη του προσωρινού δασμού δεν μπορεί να αποφα-

σιστεί παρά μόνον όταν «έχει επιβληθεί προσωρινός δασμός». Εφόσον η έκδοση κανονισμού για την επιβολή προσωρινού δασμού συνιστά προϋπόθεση για την οριστική είσπραξη του δασμού αυτού από το Συμβούλιο, η έλλειψη νομιμότητας του προσωρινού δασμού πρέπει αναγκαίως να συνεπάγεται την έλλειψη νομιμότητας της οριστικής εισπράξεώς του.

57 Οι αναιρεσείουσες επικαλούνται διάφορα επιχειρήματα για να υποστηρίξουν ότι μια θεμελιώδης αρχή του κοινοτικού δικαίου επιβάλλει στην Επιτροπή την υποχρέωση να επιτρέπει στους εξαγωγείς να ασκούν το δικαίωμα ακροάσεως προ της επιβολής προσωρινού δασμού αντιντάμπινγκ. Το Πρωτοδικείο υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο παραβαίνοντας την υποχρέωσή του να εξετάσει το ζήτημα αυτό στην απόφασή του.

58 Το Συμβούλιο διερωτάται αν ο δεύτερος λόγος αναιρέσεως που προβάλλουν οι αναιρεσείουσες είναι παραδεκτός, διότι αυτές ούτε προέβαλαν ούτε υποστήριξαν επαρκώς ενώπιον του Πρωτοδικείου την άποψή τους όσον αφορά τη νομιμότητα της οριστικής εισπράξεως του προσωρινού δασμού. Κατά τη διαδικασία ενώπιον του Πρωτοδικείου, αρκέστηκαν να διαπιστώσουν σε μία μόνο φράση ότι, «λόγω της εντεύθεν ελλείψεως νομιμότητας του κανονισμού της Επιτροπής για την επιβολή προσωρινών δασμών, το άρθρο 2 του κανονισμού [1391/91] πρέπει να ακυρωθεί», χωρίς να αναφέρουν τους λόγους που δικαιολογούν αυτή την ακύρωση.

59 Όσον αφορά το βάσιμο του λόγου αναιρέσεως, το Συμβούλιο υποστηρίζει ότι ο φερόμενος παράνομος χαρακτήρας του κανονισμού σχετικά με τους προσωρινούς δασμούς δεν συνεπάγεται, εν πάση περιπτώσει, την έλλειψη νομιμότητας της οριστικής εισπράξεως των προσωρινών δασμών. Τούτο προκύπτει από πάγια νομολογία του Δικαστηρίου που αφορά τη σχέση μεταξύ κανονισμών για την επιβολή προσωρινών δασμών αντιντάμπινγκ και κανονισμών για την επιβολή οριστικών δασμών αντιντάμπινγκ (προαναφερθείσες αποφάσεις Brother Industries κατά Επιτροπής, Technointorg κατά Επιτροπής και Συμβουλίου και Neotype Techmashexport κατά Επιτροπής και Συμβουλίου).

60 Η Επιτροπή υποστηρίζει ότι το μοναδικό επιχείρημα που προβάλλεται με τις αιτήσεις αναιρέσεως, στο πλαίσιο του δευτέρου λόγου αναιρέσεως, κατά της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως είναι η αδυναμία ιάσεως της φερομένης πλημμέλειας της μη κοινοποιήσεως κατόπιν της εκδόσεως του κανονισμού για την επιβολή προσωρινών δασμών.

61 Όσον αφορά τη σκέψη 70 της προαναφερθείσας αποφάσεως Neotype Techmashexport κατά Επιτροπής και Συμβουλίου, η Επιτροπή ισχυρίζεται ότι οι αιτήσεις αναιρέσεως δεν εξηγούν ως προς τι η παρούσα υπόθεση διαφέρει από την υπόθεση που οδηγήσε στην απόφαση εκείνη ούτε ως προς τι η απόφαση αυτή είναι εσφαλμένη. Θεωρεί, επομένως, ότι ο λόγος αυτός αναιρέσεως που προβάλλουν οι αναιρεσείουσες είναι απαράδεκτος, καθόσον δεν συνάδει προς το άρθρο 112, παράγραφος 1, πρώτο εδάφιο, στοιχείο γ', του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου, το οποίο απαιτεί να εκτίθενται στην αίτηση αναιρέσεως τα προβαλλόμενα νομικά επιχειρήματα.

62 Όσον αφορά το βάσιμο του λόγου αναιρέσεως, η άποψη της Επιτροπής συμφωνεί με τη γνώμη του Συμβουλίου.

63 Επιβάλλεται η διαπίστωση ότι οι αναιρεσείουσες, στις αιτήσεις αναιρέσεως, δεν ανέφεραν μόνον τον λόγο αναιρέσεως που επικαλούνται έναντι της σκέψεως 87 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, αλλά εξέθεσαν επίσης τα επιχειρήματα για τη στήριξή του, όπως προκύπτει από τις σκέψεις 53 έως 57 της παρούσας αποφάσεως. Εξάλλου, δεν αμφισβητείται ότι οι αναιρεσείουσες είχαν προβάλει, πρωτοδίκως, λόγο ακυρώσεως αντλούμενο από την έλλειψη νομιμότητας της οριστικής εισπράξεως του προσωρινού δασμού αντιντάμπινγκ λόγω μη κοινοποιήσεως και ότι ο λόγος αναιρέσεως που προβάλλουν στρέφεται κατά της κρίσεως στην οποία προέβη συναφώς το Πρωτοδικείο με τη σκέψη 87 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως.

64 Υπό τις συνθήκες αυτές, ο δεύτερος λόγος αναιρέσεως πρέπει να κριθεί παραδεκτός.

65 Όσον αφορά το βάσιμο του λόγου αυτού αναιρέσεως, επιβάλλεται η υπενθύμιση ότι, κατά τη σκέψη 69 της προαναφερθείσας αποφάσεως Neotype Techmashexport κατά Επιτροπής και Συμβουλίου, η νομμότητα του οριστικού κανονισμού περί εισπράξεως του προσωρινού δασμού αντιντάμπινγκ δεν επηρεάζεται από ενδεχόμενη ακυρότητα του προσωρινού κανονισμού, παρά μόνον καθόσον αυτή επηρεάζει τον οριστικό κανονισμό.

66 Στη σκέψη 70 της ίδιας αποφάσεως, το Δικαστήριο έκρινε ότι οι λόγοι που επικαλέστηκε η προσφεύγουσα στην υπόθεση εκείνη κατά του προσωρινού κανονισμού δεν μπορούσαν να προβληθούν κατά του οριστικού κανονισμού. Το γεγονός ότι δεν είχε πληροφορηθεί εγκαίρως τη θέσπιση του προσωρινού δασμού δεν μπορούσε να έχει επιπτώσεις στην οριστική είσπραξη του δασμού αυτού, καθόσον η προσφεύγουσα είχε τη δυνατότητα να διατυπώσει τα επιχειρήματά της πριν εκδοθεί ο οριστικός κανονισμός. Το Δικαστήριο έκρινε επίσης ότι οι λόγοι που αντλήθηκαν από την εσφαλμένη επιλογή, κατά το στάδιο του προσωρινού κανονισμού, της χώρας αναφοράς και της μεθόδου καθορισμού του προσωρινού δασμού δεν ήταν δυνατό να προβληθούν κατά του οριστικού κανονισμού, εφόσον τα στοιχεία αυτά τροποποιήθηκαν κατά την έκδοση του οριστικού κανονισμού.

67 Επομένως, το Πρωτοδικείο ορθώς έκρινε στη σκέψη 87 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως ότι, ακόμη και αν υποτεθεί, όπως υποστηρίζουν οι προσφεύγουσες (νυν αναιρεσείουσες), ότι η αρχή του σεβασμού των δικαιωμάτων άμυνας επιβάλλει την πληροφόρηση των εξαγωγέων σχετικά με τα κύρια γεγονότα και εκτιμήσεις βάσει των οποίων εξετάζεται το ενδεχόμενο επιβολής προσωρινών δασμών, η προσβολή των δικαιωμάτων αυτών δεν μπορεί, αφεαυτής, να καταστήσει πλημμελή τον κανονισμό περί επιβολής των οριστικών δασμών, δεδομένου ότι ένας τέτοιος κανονισμός είναι διαφορετικός από τον κανονισμό περί επιβολής προσωρινών δασμών, εφόσον κατά τη διαδικασία εκδόσεως του κανονισμού αυτού διορθώθηκε η πλημμέλεια την οποία ενείχε η διαδικασία εκδόσεως του αντίστοιχου κανονισμού περί επιβολής προσωρινού δασμού. Εξάλλου, οι αναιρεσείουσες δεν αμφισβητούν τις διαπιστώσεις του Πρωτοδικείου που περιέχονται στις σκέψεις 89 έως 118 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, από τις οποίες προκύπτει ότι τα κοινοτικά όργανα ανταποκρίθηκαν στην υποχρέωση πληροφορήσεως που απορρέει από τον βασικό κανονισμό και ότι τα δικαιώματα άμυνας των αναιρεσειουσών έγιναν σεβαστά κατά τη διαδικασία καταρτίσεως του οριστικού κανονισμού.

68 Οι αναιρεσείουσες υποστηρίζουν, ωστόσο, ότι η παρούσα υπόθεση διαφέρει από την υπόθεση που οδήγησε στην έκδοση της προαναφερθείσας αποφάσεως Neotype Techmashexport κατά Επιτροπής και Συμβουλίου. Ενώ οι πλημμέλειες που εξετάστηκαν στην απόφαση εκείνη αφορούσαν αμελητέες πτυχές της διαδικασίας της έρευνας, όπως η κοινοποίηση της επαναλήψεως της διαδικασίας ή το χρονικό διάστημα μεταξύ της υποβολής των παρατηρήσεων και της λήψεως των μέτρων, η παρούσα υπόθεση αφορά την παραβίαση θεμελιώδους αρχής του κοινοτικού δικαίου, ήτοι της υποχρεώσεως ανακοινώσεως πληροφοριακών στοιχείων σχετικά με τη λήψη εξαιρετικά αυστηρών μέτρων αντιντάμπινγκ.

69 Συναφώς, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι, αντίθετα προς τους ισχυρισμούς των αναιρεσειουσών, οι παρατυπίες που εξετάζονται στην προαναφερθείσα απόφαση Neotype Techmashexport κατά Επιτροπής και Συμβουλίου δεν αφορούν αμελητέες πτυχές της διαδικασίας εκδόσεως του κανονισμού για την επιβολή προσωρινών δασμών. Αφενός, η προσφεύγουσα στην υπόθεση εκείνη υποστήριξε, αντίθετα προς τις αναιρεσείουσες στην παρούσα υπόθεση, ότι το γεγονός ότι δεν ενημερώθηκε εγκαίρως σχετικά με την επιβολή του προσωρινού δασμού συνιστούσε προσβολή των δικαιωμάτων άμυνας (βλ. την έκθεση ακροατηρίου στην υπόθεση εκείνη, σημείο III, 2, στοιχείο α', i). Αφετέρου, η προσφεύγουσα είχε επίσης επικαλεστεί άλλους λόγους ακυρώσεως αντλούμενους από σημαντικά στοιχεία της διαδικασίας εκδόσεως του κανονισμού για την επιβολή προσωρινών δασμών, όπως η επιλογή της χώρας αναφοράς και η εφαρμοζόμενη για τον καθορισμό του προσωρινού δασμού μέθοδος.

70 Επομένως, η παρούσα υπόθεση δεν πρέπει να διακριθεί από την υπόθεση που οδήγησε στη λύση που εκτίθεται στις σκέψεις 69 έως 71 της προαναφερθείσας αποφάσεως Neotype Techmashexport κατά Επιτροπής και Συμβουλίου και, ως εκ τούτου, το Πρωτοδικείο δεν υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο στη σκέψη 87 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως.

71 Όσον αφορά την αιτίαση που αντλείται από ανεπαρκή αιτιολογία της σκέψεως 87 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, αρκεί η διαπίστωση ότι οι αναιρεσείουσες δεν προσδιόρισαν κατά τι η αιτίαση αυτή διαφέρει από την αιτίαση που αντλείται από την πλάνη περί το δίκαιο στην οποία υπέπεσε το Πρωτοδικείο.

72 Υπό τις συνθήκες αυτές, ο δεύτερος λόγος αναιρέσεως που προβάλλουν οι αναιρεσείουσες πρέπει να απορριφθεί.

Επί του τρίτου λόγου αναιρέσεως

73 Η Ajinomoto υποστηρίζει ότι το Πρωτοδικείο υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο κρίνοντας ότι ο εκ μέρους των κοινοτικών οργάνων καθορισμός της κανονικής αξίας των ιαπωνικής προελεύσεως προϊόντων της βάσει των εσωτερικών τιμών της αγοράς των Ηνωμένων Πολιτειών συμβιβάζεται προς το άρθρο 2, παράγραφοι 3 και 6, του βασικού κανονισμού.

74 Κατά την Ajinomoto, αντίθετα προς τη διαπίστωση του Πρωτοδικείου στη σκέψη 180 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, οι τιμές αυτές δεν ήσαν «συγκρίσιμες» κατά την έννοια του άρθρου 2, παράγραφος 6, του βασικού κανονισμού, διότι προστατεύονταν από δίπλωμα ευρεσιτεχνίας. Η Ajinomoto αρκείται να παραπέμψει, συναφώς, στα επιχειρήματα που προέβαλε στο πλαίσιο του πρώτου σκέλους του πρώτου λόγου αναιρέσεως, χωρίς να επικαλείται κανένα αυτοτελές επιχείρημα προς στήριξη του παρόντος λόγου αναιρέσεως.

75 Επειδή τα επιχειρήματα που προέβαλαν οι αναιρεσείουσες στο πλαίσιο του πρώτου σκέλους του πρώτου λόγου αναιρέσεως απορρίφθηκαν για τους λόγους που εκτίθενται στις σκέψεις 30 έως 44 της παρούσας αποφάσεως, ο τρίτος λόγος αναιρέσεως που επικαλείται η Ajinomoto πρέπει επίσης να απορριφθεί.

76 Λαμβανομένων υπόψη των προεκτεθέντων, οι αιτήσεις αναιρέσεως πρέπει να απορριφθούν στο σύνολό τους.

Επί των δικαστικών εξόδων

77 Κατά το άρθρο 69, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, το οποίο εφαρμόζεται στην αναιρετική διαδικασία δυνάμει του άρθρου 118, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα έξοδα, εφόσον υπήρχε σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου. Επειδή οι αναιρεσείουσες ηττήθηκαν και το Συμβούλιο ζήτησε να καταδικαστούν στα δικαστικά έξοδα, πρέπει να καταδικαστούν στα δικαστικά τους έξοδα καθώς και στα έξοδα στα οποία υποβλήθηκε το Συμβούλιο στην παρούσα δίκη.

78 Το άρθρο 69, παράγραφος 4, του Κανονισμού Διαδικασίας προβλέπει ότι τα όργανα που παρενέβησαν στη δίκη φέρουν τα δικαστικά τους έξοδα· κατά συνέπεια, επιβάλλεται η κρίση ότι η Επιτροπή φέρει τα δικαστικά της έξοδα.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (έκτο τμήμα)

αποφασίζει:

1) Απορρίπτει τις αιτήσεις αναιρέσεως.

2) Οι Ajinomoto Co., Inc., και The NutraSweet Company φέρουν τα δικαστικά τους έξοδα καθώς και τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκε το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ενώσεως κατά την παρούσα διαδικασία.

3) Η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων φέρει τα δικαστικά της έξοδα.

Gulmann Σκουρής Puissochet

Schintgen Macken

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 3 Μαΐου 2001.

Ο Γραμματέας

R. Grass

Ο Πρόεδρος του έκτου τμήματος

C. Gulmann